

veure, a sovint en compte de *sovint, tèrmens* en compte de *termes, vejam* en compte de *vegem, a banda de definix* i no *defineix, este* i no *aquest*, etc. (“El DNV: una contribució al benestar lingüístic dels valencians”).

Fa uns pocs mesos, unes hores després d’haver sabut que havia estat elegit membre de l’AVL, Abelard Saragossà, escrivia: “Si hi han errors en la meua forma d’escriure o si hi han paraules que convé modificar (¿què és millor jo o io, què o qué?), això caldrà demostrar-ho amb estudis d’investigació publicats en revistes [...]” (“Abelard Saragossà a les bases del valencianisme davant del nomenament com a acadèmic”). És a dir, que no solament la normativa sinó també l’ortografia mateixa de paraules bàsiques plenament consolidades, com *jo* o *què*, està sotmesa a la provisionalitat i la reinvençió d’acord amb “estudis d’investigació publicats en revistes” –per què no més “en revistes”? Saragossà mateix utilitzava en el seu escrit “Universitat de València” (amb accent tancat) en contra de la forma oficial de la Universitat, de la ciutat i de la normativa de l’AVL (Diccionari i Gramàtica). De fet, quan el govern municipal de València va declarar fa poc que volia oficialitzar *València* per al nom de la ciutat, en substitució del castellà *Valencia*, alguns de dins i fora de l’AVL tornaren a posar aquesta mesura en perill ressuscitant un debat ja superat sobre si calia escriure *València* o *Valencia*. Tot això, en nom de la contribució a la pau lingüística, la “convivència entre sensibilitats” i l’autoestima i el benestar del poble valencià, objectius grandiloqüents que alguns creuen que aconseguiran de manera miraculosa amb aquesta recreació i renominació adàmiques de la normativa i de la “llengua valenciana” que els han estat confiades. Mireu com concloïa el coordinador del DNV el text adés citat de presentació del DNV: “Contribuirà, en definitiva, al nostre benestar lingüístic i millorarà la convivència entre les diverses sensibilitats presents en la nostra societat. I tot això, esperem-ho, farà augmentar l’ús social de la nostra estimada llengua valenciana”. •

Conseqüències del DNV

1. DOS DICCIONARIS NORMATIUS NOTABLEMENT DISCREPANTS

El *Diccionari normatiu valencià* de l’AVL no és, com sovint s’ha dit, un recull de tot el corpus lèxic del diccionari, també normatiu, de l’Institut d’Estudis Catalans, amb un simple afegit de lèxic valencià que encara no hi figurava i amb alguna discrepància esporàdica i menor ací i allà. Si fos així, malgrat tenir dos “diccionaris normatius” *de iure*, això no crearia cap contradicció important *de facto* ni cap problema de norma i, al capdavall, en resultaria un diccionari més complet i útil. Ara tenim un xoc de normes en molts aspectes: formals i de significat.

2. EL DNV TRENCA EN MOLTS PUNTS EL MODEL CONSOLIDAT: INTRODUÏX UNA SÈRIE LLARGUÍSSIMA DE VARIANTI FORMALS, CASTELLANISMES I TERMINOLOGIA ESPECIALITZADA DISCREPANT

El DNV presenta un notable grau de discrepància amb l’altre diccionari “normatiu”. Conté centenars, potser alguns milers d’entrades o d’accepcions discrepants. Hi ha una profusió de variants formals o fonètiques elevades a categoria normativa o almenys a forma “admissible”, pel fet que figuren dins un diccionari que té el títol de “normatiu” publicat per una institució que ho és per llei. Recull un bon grapat de castellanismes que s’han admès sense cap criteri clar ni explícit i que contradueixen tota la resta de diccionaris, si més no, els de més difusió i solidesa. Hi ha una contradicció insistent en la terminologia especialitzada i consolidada.

3. EL DNV ÉS UN DICCIONARI CONTRADICTORI AMB SI MATEIX, AMB LA MATEIXA NORMATIVA DE L’AVL I, D’AQUESTA, SOL PRENDRE L’OPCIÓ MÉS PARTICULARISTA I DIVERGENT

Sovint, altres obres normatives de l’AVL, com la *Gramàtica normativa valenciana*, presenten prescripcions o recomanacions molt més generals, respectuoses i convergents amb un model de llengua superdialectal i culte que no el DNV. És curiós que en un diccionari “acadèmic”, on hauria de prevaler un estil de llengua formal i cultivat, sovint s’utilitza com a forma única la més particularista o la que segons la *Gramàtica* pròpia de l’àmbit col·loquial o informal: demostratiu sense reforçar (*este, eixe*) en compte de *aquest* i *aqueix*, increment verbal en *-ix* (*construïx*) i no en *-eix* (*construeix*), ús particularíssim i contradictori de *per a*, etc.

4. UNA FONT DE POSSIBLES PROBLEMES

Alguns afirmen que moltes d'aquestes variants introduïdes van marcades com a “col·loquials” i que, per tant, no poden crear problemes en un àmbit formal o culte. Ara bé, hi ha una cosa incontestable: si figura en un diccionari normatiu, és normatiu davant un tribunal que jutja una oposició, un professor que avalua un examen o una administració que vol usar aquesta o

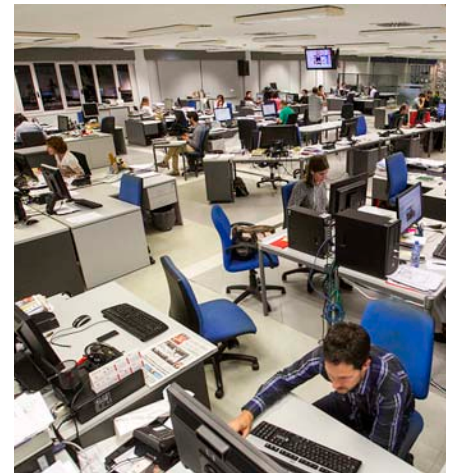
l'altra paraula. Que siga “adequat” és un matís “d'oportunitat” que passa a un segon grau, més propi de disquisicions lingüístiques, davant l'evidència palmària que figura en un diccionari amb el títol de “normatiu”. Així, si algú vol parlar o escriure ara de la sindicatura d'*agravis* o de les caixes d'*alforros*, pot fer-ho sense cap problema.

5. QUIN ÉS L'ÀMBIT D'APLICACIÓ DEL DNV?

I ara sorgeix una qüestió imponent: què ha de fer un professor, un corrector, un examinador o un usuari mínimament conscient davant una de les moltíssimes contradiccions de la norma? Pot triar la font de referència normativa segons allò que més li agrada, a la carta? Ha de triar un dels dos diccionaris en bloc? Les ha de conèixer, les dues, o ja li va bé si coneix la del seu àmbit “autonòmic”. La norma del DNV afecta només el País Valencià? Afecta només els valencians, allà on puguen residir: per exemple, algun dels milers de professors valencians que exerceixen al Principat o les Illes? Pot un usuari de la Llitera, d'Eivissa o de

la Garrotxa “acollir-se” al DNV enfront del DIEC, a conveniència? I a la inversa, pot un valencià resident al País Valencià contradir l'ús que prescriu o recomana el DNV en benefici de l'opció del DIEC?

Poden semblar qüestions ocioses o simples punyetes, però no ho són, ni de bon tros. Sobretot per a l'ensenyament, els mitjans de comunicació, el món de l'edició, etc. Penseu per un moment que pot passar, simplement invocant el DNV i sense moure's un dit de la “normativa” i la “legalitat”, si el PP retorna al Govern de la Generalitat, sobretot si la República Catalana d'ací a un any esdevé un Estat independent.

6. UNA ENTESA NORMATIVA I UN MODEL INTERDIALECTAL UNITARI ARA MOLT MÉS DIFÍCIL

Ara que el DNV té una existència física i reclama des del seu títol el caràcter *normatiu*, la possible entesa entre institucions de referència lingüística es fa encara més complicada. I, sense mitjans de comunicació en comú, hi ha noves traves formals i insidioses, amb personalismes i legitimismes inclosos entre institucions, per a la consolidació d'un model supradialectal viable, com aquell que tenen les llengües cultivades i potents. L'IEC pot reclamar la funció que li correspon per història; l'AVL pot retrucar amb la legalitat: a la comunitat autònoma valenciana no hi ha cap altra institució amb potestat legalment reconeguda sobre el valencià.

Si no hi ha un canvi dràstic en el rumb, tendirem a la reproducció lingüística més exacta de l'involucionista model autonòmic espanyol, però ara plenament assumit i defensat des de posicions oficials, formalment “unitaristes” i “acadèmiques”,

cap a l'aïllament i l'arraconament. Ara, de fet, el “valencià” o, més aviat, la “llengua valenciana” es restringeix a la comunitat autònoma valenciana en mentalitat i en fets. I el “català”, a Catalunya –i potser a les Illes, a tot estirar... I no és el nom ni la normativa estricta allò que més ens importa, sinó l'ús social i la normalitat. És la necessitat de ser part d'una comunitat lingüística plena i normal, activament connectada, amb una normativa i un estàndard ben consolidats i estables, i de beneficiar-nos sense fronteres imposades o mentals de la vitalitat mediàtica i cultural del conjunt de l'àrea catalanoparlant. Talment com fan totes les llengües del nostre entorn. És això o ser una particularitat “autonòmica”, vocacionalment reduïda (en el doble sentit de disminuïda i de sotmesa a una condició inferior), amb l'ús social reculant, però –enorgullim-nos-en!– en permanent recreació “normativa”...